

**Det
Europæiske
Hus**

NYHEDSBREV
Nr. 1/96.
10. januar 1996.

ADRESSER:

DANMARK:
Skyttemarksvej 13,
4700 Næstved.
Tlf. (+45) 55 77 47 27.
Fax (+45) 55 77 47 67.

Formand:
Alfred Dam,
Christiansvej 8,
2920 Charlottenlund.
Tlf. (+45) 39 63 43 28.
Fax. (+45) 39 63 43 15.

ALBANIEN:
Zyre e Projektit,
Shtepia Europiane,
University Hospital Center,
Tirana.
Tlf. 355 42 34703.
Fax 355 42 34632 (sund.min).

RUMÆNIEN:
The European House,
Str. Înfratirii (Siloz),
BI O, SC 1, Et 2, Ap 5,
1100 Craiova.
Tlf./fax:
0040 51 14 55 05

DET EUROPÆISKE HUS ER NU 1 ÅR

Det første år har været præget af almindelige de iværksætterproblemer for en ny virksomhed uden kapitalgrundlag. Konkret har det betydet, at foreningen indtil 1. december udelukkende har måttet benytte frivillig og ulønnet arbejdskraft samtidig med, at der skulle opbygges en professionel organisation.

Som det fremgår af også dette NYHEDSBREV er foreningens arbejde under fuld udvikling, og selvom vores økonomiske forhold fortsat er meget anstrengte, så er det konkrete arbejde igang. Og der er derfor også brug for at tydeliggøre, hvad DEH står for. Dette drøftede foreningens bestyrelse i slutningen af 1995.

Det vil være DEH's politik at sætte focus på konkrete mennesker og projekter. DEH's profil skal primært være på implementeringsaktiviteter, som omsætter teori til praksis. Foreningen skal altså være meget aktionsorienteret i realiseringen af sit formål. Vi skal være med i projekter, der involverer mennesker direkte, og som bygger på deres medvirken. Dette udelukker ikke, at foreningen kan deltage i og tage initiativ til informations- og evalueringsaktiviteter, offentlige debatter o.s.v.. Tværtimod kan det være en vigtig del for at skabe det rette grundlag for konkrete udviklingsprojekter, men denne del af foreningens virksomhed må aldrig overskygge arbejdet med implementeringsaktiviteter.

DEH's indsats skal være langvarig og bredspektret. DEH skal arbejde med både nyskabende projekter og med de lange seje træk. Vi skal altså ikke bare igangsætte, men også fortsætte samvirket med de mennesker, der står med problemerne efter den første projekt-periode. Vi taler altså ikke om 2-årige perspektiver, men snarere om 5-10-15-årigt samarbejde, dels af solidariske grunde, dels for at sikre en reel omplementering af projekternes idéer.

DEH skal arbejde med alle former for aktivitet, der - i overensstemmelse med foreningens formål - kan være med til at fremme samarbejdet og udviklingen. Det vil sige, at der ikke kun er tale om sociale projekter, men eksempelvis også erhvervsmæssige, uddannelsesmæssige og kulturelle aktiviteter alene eller i tilknytning til sociale projekter. Bredden i aktiviteterne skal være med til at skabe reelle forandringer og skal sørge for ikke at isolere arbejdet i traditionelle sociale foranstaltninger for afgrænsede grupper.

Alfred Dam.

BYGNINGSRENOVERINGEN PÅ HOSPITALERNE I ALBANIEN BLEV FÆRDIG

I sidste NYHEDSBREV skrev vi ret detaljeret om det omfattende bygningsrenoveringsarbejde, der pågik på daværende tidspunkt på de psykiatriske hospitaler i Tirana og Elbasan. Vi var nervøse for, om vi kunne nå at færdiggøre arbejderne indenfor den meget korte tid, EU-bevillingen levnede os. Ved en fantastisk indsats fra de albanske og danske håndværkere - der blev faktisk arbejdet fra 6 morgen til midnat de sidste 4 uger - lykkedes det.

Den 18. december blev stueetagen på hospitalet i Tirana sammen med lokaler til beskæftigelse og til personale åbnet. Samtidig blev vaskeri og nye toiletter afleveret på hospitalet i Elbasan. Det var en dejlig oplevelse af se albanernes glæde over de mange (næsten 50) nyistandsatte lokaler, nye toiletter, badeværelser m.v..

Dels for at markere afslutningen af bygningsarbejderne, dels for at markere starten af projektet generelt, var der arrangeret en **reception** med deltagelse af patienter, personale, sundhedsministeren, rektor for universitetet, håndværkerne, en masse gæster udefra m.fl.. Overlæge Anasta Suli (som er DEH's mand på stedet) gik rundt med det smukkeste smil på ansigtet og kunne kun sige: "I am happy, I am so happy - it is beyond my expectations".

I forbindelse med indvielsen af lokalerne havde Suli arrangeret optræden af en gruppe musikstuderende, og en gruppe unge piger dansede i nationaldragter. Aldrig før havde der været bare antydning af et musikinstrument indenfor hospitalets mure; ikke så underligt, at patienterne var aktivt lyttende, og at hospitalets medarbejdere samt gæster syntes, at **verden så anderledes ud**.

Den **albanske presse** dækkede begivenheden meget flot (der var f.eks. 15 minutters indslag i TV). Fra Danmark deltog **BT og TV2**.

Anasta Suli udtalte i det albanske TV sin glæde over det udførte bygningsarbejde: "Det er en drøm, der er gået i opfyldelse - nu udtrykker personalet tro på, at det trods alt er muligt at ændre på arbejdet med sindslidende og udviklingshæmmede. Det er nu vores ansvar at leve op til de nye muligheder".

Man bliver altid lidt selvoptaget i den slags anledninger, men at projektet er blevet kendt i Albanien var min sidste oplevelse i lufthavnen i Tirana et bevis på. Normalt bliver man altid behandlet noget overlegent af politiet dér, men denne gang med venlighed og bemærkningen: "Jeg så dig i TV, det er et godt arbejde" ad

REFORM AF PSYKIATRIEN I ALBANIEN

I dette og i sidste nummer af NYHEDSBREVET omtales DEH's aktuelle aktiviteter i Albanien.

Nedenstående er uddrag af en artikel i tidsskriftet "Social Kritik" nr. 40/41 december 1995. Artiklen er skrevet af Alfred Dam og Henrik Haubro.

..... **Den danske regering** har stillet 45 mio. kr. til rådighed for udviklingsarbejde i Albanien. En lille del af pengene er afsat til at gøre noget for de glemte: Menneskene på de psykiatriske hospitaler, hvor samfundets udstødte er gemt væk under horrible betingelser, hvadenten det er mennesker med psykiske lidelser, udviklingshæmmede eller mennesker, der af anden grund er blevet skubbet ud af samfundet, og som nu henslæber tilværelsen på disse institutioner. Disse svage grupper befinder sig den dag i dag i et sammensurium under de mest usle betingelser. De fysiske rammer er frygtelige, men den Kafka'ske intethed, disse mennesker befinder sig i, er nok det sværeste at håndtere. De er levende begravet i disse hospitaler.

Udviklingsstrategier

Første skridt i projektstarten var at få sat problematikken omkring mennesker med psykiatriske lidelser på dagsordenen - *at gøre dem synlige*. Ellers ville vi slet ikke kunne komme igang. En af måderne var at afholde en international konference i Tirana med hele borgermusikken. Fulgt op af et albansk *policy paper* og en rapport, der angav linjerne i en handlingsplan for udviklingen af den sociale og psykiatriske service.

Et af de konkrete resultater var en bevilling fra EU til at lave nogle renoveringer på de psykiatriske hospitaler i Tirana og Elbasan. Det giver os mulighed for at gøre noget ved rammerne og dermed gøre det mere attraktivt og synligt, at

der skal ske noget. At skabe forandringer, der kan ses. Vi er således i fuld gang med at skabe en ny akut afdeling, at skabe aktivitetsmuligheder for den børnepsykiatriske afdeling, og at ordne sanitære forhold.

Denne **strategi** - at starte med konkrete, synlige forandringer - har åbnet op for en anden af vore arbejdsstrategier: At skabe synergi-effekt af ressourcerne i projektet. Og vi har med fornøjelse været med til at få hollænderne til at betale for renovering af en etage til dagafdeling, italienerne til at betale for renovering af hele afløbssystemet og bad/toiletter på de øvrige etager i det psykiatriske hospital i Tirana - og en amerikansk organisation til at dække de fleste omkostninger ved opstarten af et *Child Development Center* i Tirana, som skal tage sig af undersøgelser, ambulans behandling og rådgivning til børn med psykiske problemer.....

Udviklingsraketten er altså ved at løfte sig og få fart på. Med alle de kræfter og problemer, der knytter sig til et *lift off*.

Næste trin i processen er derfor at sætte ind med **uddannelse**. Især en uddannelse, der knytter an til praksis. For det mangler meget i den østeuropæisk inspirerede uddannelse, som hersker i dag. Projektet vil derfor både gå ind på de sociale og psykiatriske uddannelser på universitetsniveau og på massiv kursusaktivitet for alle personalegrupper i de sociale og psykiatriske systemer.....

..... Derfor vil projektet også i de to områder arbejde med at etablere **community based rehabilitation** i form af bofællesskaber og arbejdspladser kombineret med social og psykiatrisk støtte lokalt, ligesom en samtidig decentralisering og reduktion af hospitalspladser er en del af den vedtagne handlingsplan.

Albanerne er med !

Men alle disse fine strategier ville aldrig have en chance, hvis albanerne ikke var med. Og det ville heller ikke være rimeligt, hvis det var anderledes.

..... Derfor er det en vigtig del af vort projekt, at det er albanernes udviklingsprojekt - og vores rolle er at være samarbejdspart. Denne holdning er måske den vigtigste for os både menneskeligt og fagligt.

I samme nummer af "**Social Kritik**" skriver Benny Lihme om DEH's rapport fra konferencen i Tirana december 1994: "Social- og Psychiatric Rehabilitation". Tidsskriftet kan bestilles på "Social Kritik"s adresse: Nansensgade 66, kld., 1366 København K.. Tlf. 33 93 99 63. □

BESØG FRA RUMÆNSK GADEBØRNSKLUB

Storstrømsseminariet har i samarbejde med DEH arrangeret et studie-/kursusophold i Danmark for personale og bestyrelse for gadebørnsklubben i Craiova, Rumænien. Besøget fandt sted i perioden 8.-18. november 1995, og det var støttet økonomisk fra Demokratifonden.

Gadebørnsklubben i Craiova er en **relativ ny form for institution i Rumænien**, og er den eneste i landet, der er støttet af de lokale myndigheder. Da formen er ny, har personale og bestyrelse brug for nye pædagogiske redskaber og strategier for at opfylde deres målsætning med institutionen.

Gadebørnsklubben har plads til 20 gadebørn/unge, der overnatter, laver aktiviteter og modtager undervisning.

Programmet i Danmark var baseret på relevante besøg på institutioner samt et kursusprogram, hvor de rumænske gæster blev præsenteret for danske pædagogiske holdninger samt metoder og strategier for at integrere gadebørnene i det samfund, de lever i.

Det var et stort ønske fra Gadebørnsklubben at få **udviklingsprojekt**, hvilket vi i DEH arbejder videre med. Der vil bl.a. blive sendt en anøgning til EU om støtte

I den forbindelse **ønskes kontakt til medlemmer, der er villige til at arbejde aktivt med i denne aktivitet.**

Kontakt venligst Michael Lodberg Olsen, tlf./fax. 33 25 85 18 for yderligere oplysninger. □

BIBLIOTEKARER - EN NØDVENDIGHED I ET DEMOKRATISK SAMFUND?

I perioden 1961-91 havde Rumænien ingen bibliotekaruddannelse. Det var fra øverste myndighed besluttet, at en sådan uddannelse var uden relevans for det rumænske samfund. I 1991 blev uddannelsen genetableret med lærere, der var uddannet før 1961. Da Rumænien var et meget lukket land, havde bibliotekarerne ikke mulighed for at følge udviklingen indenfor deres fagområde, hvilket har sat sit præg på den nye uddannelse. Rektor for biblioteksskolen i Bukarest, Dr. i informationsvidenskab Mircea Regnealá har udtrykt **ønske om kontakt** til Danmarks Biblioteksskole med henlik på udvikling af deres uddannelse i en mere moderne og vestlig kontekst.

Da den Danske Biblioteksskole var rammen for en konference om informationsvidenskab og fremtidens bibliotekarer den 21.-22. november 1995, var det oplagt for Dr. Mircea Regnealá at deltage. Via støtte fra Demokratifonden var det muligt for DEH at invitere ham til konferencen, og til besøg på biblioteksskolen i København og Ålborg.

Besøget var meget udbytterigt for Mircea, der fik et godt kendskab til biblioteksskolen, lovgivningen for disse (med besøg i Kulturministeriet), og de danske traditioner indenfor folkeoplysning og informationens rolle i et demokratisk samfund i konstant bevægelse.

Under besøget blev der drøftet konkret samarbejde mellem de to biblioteksskoler, hvor DEH fungerer som igangsætter og konsulent.

Yderligere oplysninger hos Michael Lodberg Olsen, tlf./fax 33 25 85 18. □

AMTSCENTRALEN UNDERVISER RUMÆNSKE LÆRERE

Amtscentralen i Næstved havde i ugerne 40 og 41 besøg af 15 lærere fra rumænske folkeskoler og gymnasier. Formålet med opholdet var at give rumænerne indblik i danske **traditioner** i folkeskoleregi, og at undervise lærerne i **udvikling af undervisningsmateriale**. Under opholdet var de i

praktik på skoler i Storstrøms amt, hvor de deltog i den daglige undervisning.

Amtscentralen har skaffet undervisningsmateriale og en offset trykkerimaskine til en lignende institution i Rumænien, så de selv kan fremstille undervisningsmateriale, hvilket der er stor mangel på. Eleverne bruger som oftest at skrive efter en lærer på tavlen.

DEH var konsulent for Amtscentralen under planlægningen af besøget og kontakten til Rumænien. □

FLYTNING AF DEH'S KONTOR.

DEH's midlertidige kontor i København er nedlagt, og nyt kontor er oprettet i Næstved på adressen:

**Skyttemarksvej 13,
4700 Næstved.**

Tlf. 55 77 47 27 - fax. 55 77 47 67.

Kontoret vil være åbent på hverdage mellem kl. 8 og 16. Telefontid bedst kl. 9-15.

Praktiske og økonomiske grunde er baggrunden for at placere kontoret i Næstved, og hermed er forudsætningen skabt for den base, der er helt nødvendig for organisationen.

Samtidig er **Maria Santana** ansat som sekretariatsleder, og dermed håber foreningen at kunne give medlemmer og samarbejdspartnere en bedre betjening. □

GODT NYTÅR

Idet vi siger tak til foreningens medlemmer for samarbejdet i 1995, ønsker vi alt godt for det nye år. Også i 1996 vil vi have behov for dette samarbejde og medarbejderskab. □

REDAKTION AF DEH'S NYHEDSBREV:
Bodil Holvad, tlf. og fax. 54 85 95 99.